

**SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY**

VÝBOR PRO ÚZEMNÍ ROZVOJ, VEŘEJNOU SPRÁVU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

PŘEDSEDA VÝBORU

ZBYNĚK LINHART

V Praze dne 7. září 2022

Kancelář Senátu

07.09.2022 17769/2022/S

JID: S-40304-2022

Počet příloh: 0

Vážená paní ministryně,

v minulých dnech jste dle informací v médiích měla obdržet otevřenou petici „Podpora národním parkům“. Podepsaní „*přírodovědci a specialisté v oblasti životního prostředí*“ se společně vyjadřují k požáru v Českém Švýcarsku s „*expertní vahou specialistů*“, přičemž „*nevyklučují, že se k věci budou vyslovovat i laici a zástupci různých zájmových skupin*“.

Pokud se přeneseme přes tuto jistou povýšenost, že názory nesouznící s petenty mají nižší váhu (v této logice nutně jen amatérské nebo motivované lobbingem), a pomineme pokrytectví ve zmínce o „různých zájmových skupinách“, zatímco se přehlíží závislé pozice mnoha petentů vůči MŽP a správám národních parků, že není jisté, jestli se zde vyjadřují z proklamovaného veřejného, nebo naopak velmi osobního zájmu, jsou obce a místní obyvatelé s petenty v oněch deklaracích v podstatě ve shodě. Ano, odumřelé stromy i produkty jejich rozpadu do bezzásahových zón národních parků patří. Ano, je efektivní cestou nechat tuto obnovu přírodě v nejcennějších částech národních parků. Ano, jedná se o oblasti, kde bychom mohli svými zásahy přírodním procesům obnovy spíše ublížit. Ano, na zbytku plochy národních parků do přírodních procesů přiměřeně zasahujeme.

Jen si musíme vyjasnit, aby to opravdu i fungovalo, co tedy vlastně kdo chápe

a) bezzásahovostí a přiměřenými zásahy

a vedle toho vyřešíme

b) střety zájmů, které jsou patrné také ve složení Rady parku, kde figurují na MŽP a Správě NP podobně „nezávislé“ osobnosti, neboť jestli někde ve státní správě existuje neošetřený střet zájmů s rizikem převahy osobního zájmu nad zájmem veřejným, je to ve stávajícím složení a fungování Rady Národního parku České Švýcarsko.

1) Bezzásahovost a přiměřené zasahování:

Proč je vlastně problém, když v obcích požadujeme zasahovat, a to jen velmi omezeně, v **zásahových zónách jako je zóna soustředěné péče? Proč je problém, když chceme odstranit suché mrtvé dřevo v rozumném pásu mezi každou obcí a hranicí národního parku** (resp. suchého lesa – to je k diskuzi), aby byl chráněn majetek a životy lidí? Petenti o tom přece také hovoří. Správa NP ČŠ slibovala, že na 65% území parku označené jako zóna soustředěné péče bude zajišťovat péči o lesní ekosystémy, zasahovat proti kalamitním druhům, zpracovávat nahodilou těžbu, udržovat veškeré cestní a provozní sítě atd. (viz dokument na stránkách Správy NP ČŠ:

https://www.npcs.cz/sites/default/files/prilohy/2021/07/180907_rada_np_zonace.pdf).

Když všichni souhlasí s přiměřenými zásahy v zásahových zónách, **proč se zásahy v praxi neprovádí?** Jak to, že z rozsáhlé zásahové zóny jsou prakticky zóny bezzásahové, kde leží ve velkém mrtvé suché dřevo, a to i v úplné blízkosti domů a chalup? Proč jsou obce iracionálně obviňovány, že z hlediska požární prevence chtějí **zasahovat v zásahových zónách? Má snad MŽP poznatky, že by někdo rozporoval bezzásahovost v bezzásahových zónách?**

Dovolte mi citovat z dopisu MŽP ze dne 19. května 2021 (Č. j.: MZP/2021/620/1102):

*„...Na více než polovině území NP, kterou tvoří zóna soustředěné péče o přírodu a která zahrnuje i většinu území narušeného asanačními zásahy včetně tzv. pufrální zóny, bude obnově lesa věnována patřičná pozornost, kdy péče o obnovu lesa bude diferencovaná, a to především s ohledem na stav dotčených lesních ekosystémů. Prostor zde má především přirozená obnova a biologicky cenná a neurychlovaná sukcesní stádia, která mohou být případně doplňována o chybějící druhy dřevin. **Ve zbývajícím území NP, kromě zóny kulturní krajiny, byla upřednostněna spontánní obnova a vývoj, do kterého Správa NP již nebude zasahovat, jelikož umožnění zde probíhajících procesů (rozpad stromového patra, navazující sukcesní obnovní stádia, rozpad mrtvého dřeva a na něj vázaná biodiverzita) je v souladu s naplňováním jednoho z dlouhodobých cílů ochrany NP, kterým je na převažující části NP zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů...**“*

V čem rozhodnutí, která mimo jiné přispěla k rozsáhlosti a neuhasitelnosti požáru a stamilionovým škodám, mají oporu, kdo je schvaluje?

Kdo nese za nedostatečná protipožární opatření na území národního parku zodpovědnost, resp. za to, že nebyly provedeny? A kdo tedy nese případně tu „politickou“ odpovědnost, o které píší signatáři?

Dovolte mi opět připomenout, že zatím hořelo jen na cca 15% zemí. Na dalších desítkách procent území Národního parku České Švýcarsko dále zůstává až 2 miliony kubiků starého, odumřelého dřeva, nastojato i ležícího, a to v zóně přírodní, i zóně přírodě blízké, i zóně soustředěné péče o přírodu, i zóně kulturní, což nadále představuje extrémní riziko opakování požárů a nepřijatelné riziko vzniku škod na majetku, zdraví a nedej bože životech lidí i kdykoli v budoucnu. A koneckonců i ohořelé dřevo na spáleništi může znovu hořet.

V čem se reálně liší jednotlivé zóny NP ČŠ? A k čemu je zonace?

2) Střety zájmů a fungování Rady NP České Švýcarsko:

Rada Národního parku České Švýcarsko má dnes **28** členů. Deset ze zákona je zástupců samospráv (9 místních, 1 krajský). Zbývajících **18 členů si jmenuje orgán ochrany přírody** dle zákona podle vlastního uvážení. Doporučuji se podívat v našem případě kolik členů je přímo či nepřímo v zaměstnaneckém a obdobném poměru k resortu MŽP. A kolik dalších je v závislé poloze vůči resortu ŽP či Správě NP. Ať už smluvními vztahy (fakturací), dotačními vztahy či z hlediska soukromých, resp. podnikatelských potřeb.

I jinak je zřejmé, že takto pracující Rada NP ČŠ, scházející se zhruba jednou za rok, je spíše formální, což je vidět na mnohém, např. na účasti na hraně „neusnášeníschopnosti“. A když už z důležitých věcí „dojedná“ zonaci (u nás 7.9. 2018, tři týdny po zaslání návrhu) je to stejně k ničemu – je z toho jen fraška – viz bod 1.

Ten, kdo se seznámí se zonací a návrhem Zásad péče, a zná realitu, vidí, že jedno odporuje druhému, jsou to různé světy (i když okecat se dá leccos).

Jen na těchto dvou příkladech lze ukázat, proč je takový odpor k národním parkům nejen ze strany samospráv.

Rád bych proto, aby nám MŽP pomohlo tyto věci vyjasnit a vyřešit (myslím, že je ve vedení MŽP dost lidí specializujících se na NP a není úlohou ministra řešit detaily). Především bych byl rád, kdyby se tyto zodpovědné osoby nad věcí zamyslely a vzaly to jako jednu z mnoha ilustrací toho, proč mnohé dění v NP pak vypadá spíše jako fraška. A proč jednání správy NP přináší tolik zbytečného odporu. Reálně nejde o spory o ochranu přírody, v deklarovaném existuje shoda, „pouze“ slova nejsou ve shodě se skutky.

A poslední věc, pokud jde o NP České Švýcarsko po požáru. Mnozí z těch, kteří mé dlouhodobé připomínky k činnosti Správy NP ČŠ brali jako osobní spor s Pavlem Bendou, najednou chtějí vidět, že Pavel Benda Správu neřídí, a že by měl skončit, a že jeho odvoláním se vše vyřeší a pojedě se dál postaru. Nemyslím si ani náhodou, že se vše vyřeší případným odvoláním ředitele Správy NP, jakkoli je evidentní, že i orgán ochrany přírody musí mít elementární manažerské schopnosti. Problém je mnohem širší, bylo by velmi hloupé si nad věcí umýt ruce jen případným odvoláním ředitele. Podstata vzrůstajícího rozkolu a nesouhlasu místních obyvatel a samospráv s postupy vedení a komunikací správy není v osobní rovině.

Je to mnohem hlubší problém, jehož řešení vyžaduje změnit systém a redefinovat roli, agendu, komunikaci a zodpovědnost správy, včetně redefinování poslání a smyslu národních parků v našich zeměpisných podmínkách a veskrze kulturní krajiny.

Děkuji za pozornost a za zamyšlení.

S pozdravem

**Vážená paní
Ing. Bc. Anna Hubáčková
ministřyně životního prostředí ČR**

PRAHA